

अस्तित्व संकटमा परेका आठ दलले बनाए 'अग्रगामी मोर्चा'

- पहिचानवादी तथा मधेसकेन्द्रित शक्तिहरू मोर्चाबन्दीमा
- अग्रगामी मोर्चा सत्ता प्राप्ति र सरकारको विरोधका लागिमात्रै नभएको दाबी
- देशलाई आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिक संकटबाट निकास दिन मोर्चाबन्दी आवश्यक भएको भनाइ
- मुलुकमा सर्वसत्तावाद र अधिनायकवाद मौलाएको टिप्पणी

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- गत वर्षको प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा अनपेक्षित परिणाम बेहोरपछि, अस्तित्व संकटमा परेका पहिचानवादी तथा मधेसकेन्द्रित शक्तिहरूले शनिवार 'अग्रगामी मोर्चा' गठन गरेका छन्। मोर्चामा जनता समाजवादी पार्टी नेपाल, जनमत पार्टी, आम जनता पार्टी, नागरिक उन्मुक्ति पार्टी नेपाल, प्रगतिशील लोकतान्त्रिक पार्टी, नेपाल संघीय समाजवादी पार्टी,

बहुजन एकता पार्टी र खम्बुवान राष्ट्रिय मोर्चा सहभागी छन्। राजनीतिक शक्ति विस्तारभन्दा पनि अस्तित्व जोगाउने प्रयासका रूपमा मोर्चा गठन गरेको देखिन्छ। मोर्चामा आबद्ध दलका नेताहरू नेपाली राजनीतिमा नयाँ नाम होइनन्। मोर्चा घोषणा समारोहलाई सम्बोधन गर्दै जसपा अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले राज्यका शक्तिहरू एकै ठाउँमा केन्द्रित हुँदा मुलुकमा सर्वसत्तावाद र अधिनायकवाद मौलाएको टिप्पणी गरेका छन्। उनले वर्तमान राजनीतिक अवस्था र राज्य सञ्चालन पद्धतिप्रति गम्भीर चिन्ता व्यक्त गरे।

अध्यक्ष यादवले सवैधानिक निकाय र मन्त्रालयहरू स्वतन्त्र रूपमा काम गर्न नसकी निष्प्रभावी भएको दाबी पनि गरे। विगतका जनआन्दोलन, मधेस जनविद्रोह तथा आदिवासी जनजाति र थारूलगायतका आन्दोलनबाट प्राप्त संघीयता, समावेशिता, लोकतन्त्र, गणतन्त्र र धर्मनिरपेक्षता जस्ता उपलब्धिहरूमाथि राज्यकै तर्फबाट प्रहार भइरहेको उनको आरोप छ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

दुईतिहाइको सत्तामा 'एक्लिँदै' प्रधानमन्त्री

जेबी योञ्जन

काठमाडौं- प्रधानमन्त्री वल्लेभ शाह भण्डे दुईतिहाइ बहुमतको शक्तिशाली सरकारको नेतृत्व गरिरहे पनि उनी एक्लिँदै गएको स्वयंले खुलाएका छन्। प्रतिनिधिसभा बैठकमा राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) कै सांसदहरू प्रतिपक्षी दलका सांसदहरू जसरी सरकारको आलोचनामा उत्रिन थालेका र पार्टीकै महामन्त्री विपिनकुमार आचार्यले उत्तीर्णांक ४० राख्ने हो भने वल्लेभ सरकार असफल भएको कडा टिप्पणी गरेपछि प्रधानमन्त्री शाहले आफू एक्लिँएको भावसहित चिन्ता प्रकट गरेका हुन्।

फेरि, वल्लेभ सरकारमाथि पछिल्ला दिनमा जे जति प्रश्न जनता र प्रतिपक्षबाट उठेका छन्, रास्वपा सभापति रवि लामिछाने र उनीनिकट सांसदहरूले डटेर प्रतिरक्षा गर्न छोडेका छन्। यस्तोमा शुक्रवार मध्यरात हुँदै लाग्दा फेसबुकमा प्रधानमन्त्री शाहले आफू एकलौ भएको अर्थ लाग्नेगरी स्टेटस पोस्ट गरेका हुन्। यो आफ्नै दल रास्वपा र ती दलका सांसदहरूप्रति लक्षित रहेको आकलन र व्याख्या भइरहेका छन्।

हुन पनि शुक्रवार मनिष भट्ट, रमेश प्रसाई, टीका संग्रोलालगायत रास्वपाकै सांसदहरूले संसदमा सरकारको कामबारे गम्भीर प्रश्न गरेका थिए। पार्टीकै सांसद डा. अमरेशकुमार सिंह विगतदेखि वल्लेभ सरकारको खरो आलोचक छन्। सांसद पुरुषोत्तम यादव होस् वा जगदीश खरेल (दोलखाल) वल्लेभ सरकारको कडा आलोचक हुन्।

शुक्रवार राति प्रधानमन्त्री शाहले सामाजिक सञ्जाल फेसबुकमा लेखे, 'केही समय लाग्छ, सही समय आउनलाई। ढिला होला तर गलत हुँदैन। नआत्तिनुहोस्। सुनेको र देखेकोभन्दा वास्तविकता कहिलेकाहीँ फरक हुन सक्छ। कहिलेकाहीँ एकलै लड्नुपर्छ। यो पहिलोचोटि होइन।' यसअघि सुकुमबासीलाई जवर्जस्ती विस्थापित गरेपछि रास्वपाका प्रमुख सचेतक प्रदीपचन्द्र परियार र सचेतक कान्तिशिखा धितालले सरकारको विरोध गरेका थिए। त्यसबेला पनि प्रधानमन्त्री शाहले सुकुमबासी

नागरिकलाई आश्वस्त पार्नेगरी लेखेका थिए, 'ढुक्क हुनुहोस्।' तर, वल्लेभ सरकार एकपछि अर्को विवादमा तानिएको छ। सावजनिक सेवा प्रवाह पूरै भद्रगोल छ। राहदानी लिन युवायुवतीको राहदानी विभागमा दिनहुँ लामो लाइन हुने गरेको छ। साल्ट ट्रेडिङका कार्यालयहरूमा ग्यास लिनेहरूको लाइन भण्डै दुई सातादेखि छ। वजारमा ग्यास हाहाकार कायमै छ। सरकारी अस्पतालहरूमा लाइन उस्तै छ। जबकि, वल्लेभ सरकारले सावजनिक

केही समय लाग्छ, सही समय आउनलाई। ढिला होला तर गलत हुँदैन। नआत्तिनुहोस्। सुनेको र देखेकोभन्दा वास्तविकता कहिलेकाहीँ फरक हुन सक्छ। कहिलेकाहीँ एकलै लड्नुपर्छ। यो पहिलोचोटि होइन।

वल्लेभ शाह
प्रधानमन्त्री

मनिष भट्ट
सांसद, रास्वपा

सेवाबारे भनेको थियो- नो लाइन, अनलाइन। तर, अहिले त्यस्तो छैन। किसानले अझै मल पाएका छैनन्। सहकारीपीडितहरूले न्याय पाएका छैनन्। लघुवित्तपीडितहरू आन्दोलनमै छन्। शिक्षकहरू आन्दोलनको सुरमा छन्। विस्थापित सुकुमबासीहरू पनि आन्दोलनको तयारीमा छन्। नेकपा एमालेले सडक संघर्ष गर्ने महासचिव शंकर पोखरेलले बताइसकेका छन्। पछिल्लो एक महिनामा कम्तीमा आठ जनाले आत्मदाह गरे।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

'सरकार र पार्टीभित्र गडबडीको हल्ला अफवाहमात्रै'

काठमाडौं (प्रस)- राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का सभापति रवि लामिछानेले पार्टीका वरिष्ठ नेता एवं प्रधानमन्त्री वल्लेभ शाहसँग सम्बन्ध चिसिएको हल्लामा सत्यता नभएको बताएका छन्। रास्वपा सांसदहरू नै सरकारको आलोचनामा उत्रिएपछि प्रधानमन्त्री शाहले शुक्रवार राति फेसबुकबाट 'कहिलेकाहीँ एकलै लड्नुपर्छ' भन्ने अभिव्यक्ति सावजनिक भएपछि रास्वपा र सरकारबीचको दूरी भन्नु बढेको चर्चा भइरहेको बेला सभापति लामिछानेले उक्त अभिव्यक्ति आएको हो। लामिछानेले शनिवार साँझ यहाँ आयोजित एक कार्यक्रममा बोल्दै सरकार र आफ्नो पार्टीभित्र केही गडबड भयो भन्दै भएका हल्लाहरू अफवाहमात्रै रहेको दाबी गरे।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

साउदीमा कार्यरत विदेशी कामदारले रोजगार परिवर्तन गर्न पाउने

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- साउदी अरेबियामा कार्यरत विदेशी कामदारहरूले रोजगार परिवर्तन गर्न पाउने भएका छन्। त्यहाँको मानव श्रोत र सामाजिक विकास मन्त्रालयले सुरु गरेको नयाँ विद्युतीय सेवाअनुसार श्रमिकहरू निजी क्षेत्रका संस्थाबाट व्यक्तिगत रोजगारदाताकोमा स्थानान्तरण हुन पाउने भएका हुन्। तर यसका लागि विशेष योग्यता आवश्यक पर्ने जनाइएको छ।

गल्फ न्युजका अनुसार सेवा लिनका लागि विदेशी कामदारसँग वैध 'वर्क परमिट' (काम गर्ने अनुमति) आवश्यक पर्ने छ। तर शिक्षा, प्राविधिक, स्वास्थ्य सेवा, विशेषज्ञलगायत उच्च दक्ष पेसामा कार्यरतहरूका लागि भने

यो नियम लागू नहुने समाचारमा उल्लेख छ। त्यसैगरी, पूर्णरूपमा साउदीकरण गरिएका पेसाका कामदार पनि स्थानान्तरण सुविधाबाट बाहिर राखिएका छन्। साउदीकरण गरिएका पेसाहरू साउदीका नागरिकका लागिमात्र छुट्याइएका उच्च तहका पेसाहरू हुन्। धेरैले पेसाको वर्गमा पर्ने काममा ट्रान्सफर हुन मिल्ने छ।

कामदार ल्याउन चाहने आवेदनकर्ताले केही कागजहरू विद्युतीय माध्यमबाट प्रदान गर्नुपर्ने छ। जसमा कामदारले हाल कार्यरत रोजगारदाताबाट काम छोडेको प्रमाणपत्र लिनुपर्ने छ, र त्यसलाई सम्बन्धित चेम्बर अफ कमर्सले प्रमाणित गरेको हुनपर्ने समाचारमा भनिएको छ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

जापानमा विदेशी श्रमिकको बसाइ अवधि पाँच वर्ष पुऱ्याउने तयारी

काठमाडौं (प्रस)- जापान सरकारले निश्चित सीपयुक्त श्रमिक (स्पेसिफाइड स्किल्ड वर्कर)को 'टाइप-२' अन्तर्गत काम गर्ने विदेशी श्रमिकको अधिकतम बसाइ अवधि पाँच वर्ष पुऱ्याउने तयारी गरेको छ। हाल यस्तो श्रमिकलाई अधिकतम तीन वर्षसम्मको बसाइ अनुमति दिइँदै आएको छ।

जापानको अध्यागमन सेवा निकायले आगामी जनवरीदेखि लागू गर्ने प्रस्तावसहित अगस्ट ४ मा मन्त्रीस्तरीय नियमावलीको मस्यौदा सावजनिक गरेको जापानी सञ्चारमाध्यम माइन्ट टाइम्सले जनाएको छ। उक्त व्यवस्थामाथि सर्वसाधारणबाट सुझावसमेत मागिएको समाचारमा भनिएको छ।

हाल टाइप-२ स्पेसिफाइड स्किल्ड वर्करलाई रोजगारीको स्थायित्व, निरन्तरता तथा अन्य परिस्थितिका आधारमा

छ, महिनादेखि तीन वर्षसम्मको बसाइ अनुमति दिइँदै आएको छ। लामो अवधिको अनुमति लिने श्रमिकको रोजगारीको अभिलेख, कर भुक्तानीको अवस्थालगायतको परीक्षण हुँदै आएको छ।

प्रस्तावित व्यवस्थाअनुसार टाइप-२ श्रमिकले पाँच वर्षसम्म बस्न पाउने छन्। यसले टाइप-२ श्रमिकको बसाइ अवधिलाई अन्य क्षेत्रका श्रमिककोसरह बनाउने छ। जापानमा नर्सिङ केयरलगायत क्षेत्रमा काम गर्ने विदेशी श्रमिकका लागि यसअघि नै पाँच वर्षसम्म बस्न पाउने व्यवस्था गरिएको छ।

नयाँ बसाइ अवधिका लागि आवश्यक मापदण्ड भने पछि तय गरिने भएको छ। यो मापदण्ड कार्यान्वयनमा आए कामदारहरू स्थायी बसोबासका लागि समेत योग्य हुने सम्भावना रहेको जनाइएको छ।

बालबालिकालाई डिजिटल जोखिमबाट सुरक्षित गरौं

- बालबालिकालाई सुरक्षित र जिम्मेवार डिजिटल प्रयोगबारे सचेत गराऔं,
- व्यक्तिगत विवरण, पासवर्ड र गोप्य जानकारी सुरक्षित राख्न सिकाऔं,
- अपरिचित व्यक्तिसँग अनलाइन सम्पर्क गर्दा सावधानी अपनाऔं,
- शंकास्पद लिंक, सन्देश र सामाग्रीबाट टाढा रहन प्रेरित गरौं,
- इन्टरनेट प्रयोगमा अभिभावकीय निगरानी र संवाद बढाऔं,
- सामाजिक सञ्जालको सकारात्मक र मर्यादित प्रयोग गरौं,
- अनलाइन दुर्व्यवहार भए/गरेको पाइएमा नजिकको प्रहरी कार्यालयमा खबर गरौं।

प्रविधिको सही प्रयोगमार्फत् बालबालिकाको सुरक्षित भविष्य निर्माण गरौं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सुलभ मूल्यमा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको
निः सन्तानपन सम्बन्धी उपचार

हार्दिक आई.भि.एफ सेन्टर
सिनामंगल ८, काठमाडौं

01-5917982, 9802352811

सडक सफाइ काठमाडौँको टोखा नगरपालिकाले हरेक हप्ताको शनिबार गरिने सरसफाइ कार्यक्रमअन्तर्गत टोखा नगरपालिका-९ गौगबुस्थित विष्णुमती खोला करिडोर सडकमा फोहोर संकलन गर्दै सहभागी । तस्विर: रासस

उच्च शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि नीतिगत तथा कानुनी सुधारमा जोड

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- उच्च शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि नीतिगत तथा कानुनी सुधारसँगै विश्वविद्यालयमा संकाय भर्ना, विकास र पदोन्नति प्रणालीलाई पारदर्शी, समावेशी तथा परिणाममुखी बनाउनुपर्ने निष्कर्षसहित दुईदिने नीति कार्यशाला शनिवार सम्पन्न भएको छ ।

शिक्षा तथा खेलकूद	मन्त्रालयको
आयोजनामा सिंहदरवारस्थित	मन्त्रालयमा
भएको 'विश्वविद्यालय संकट भर्ना, विकास र पदोन्नति: मिसन पॉलिचब्याज, प्रोत्साहन र प्रभाव' विषयक कार्यशालामा राष्ट्रिय योजना आयोग, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग, विभुवन विश्वविद्यालय सेवा आयोग, विभिन्न विश्वविद्यालयका उपकल्पित, शिक्षाविद्, अनुसन्धानकर्ता, नीतिनिर्माता तथा विजयश्रुको सहभागिता थियो ।	

कार्यशालाले योग्य तथा दक्ष जनशक्तिलाई विश्वविद्यालयमा प्रवेश गराउनु विश्वविद्यालय सुधारको महत्त्वपूर्ण आधार भएको निष्कर्ष निकालेको छ । विश्वविद्यालयहरूलाई आफूना नीति तथा कानूनको समायानुकूल समीक्षा गर्ने प्रमाण र तथ्यमा आधारित विश्लेषण प्रणाली विकास गर्नुपर्नेमा सहभागी वक्ताहरूले जोड दिएका छन् । साथै, 'अनुसन्धान, शिक्षण, नवप्रवर्तन, अन्तर' विषयक सहकार्य तथा सामाजिक उत्तरदायित्वलाई समारूपमा ल्याउनु प्रोत्साहन गर्ने नीति आवश्यक रहेको औल्याइएको छ । विश्वविद्यालयको ज्ञान उत्पादन, अनुसन्धान तथा सामुदायिक योगदानलाई प्रभावकारी बनाउन विद्यमान भाना तथा पदोन्नति प्रणालीको पुनरावलोकन गर्नुपर्नेमा पनि जोड दिएको छ ।

कार्यशालाको पहिलो सत्रको समापन गर्दै शिक्षा तथा खेलकुदमन्त्री सस्मित पोखरेलले विश्वविद्यालयहरूबीच असल अभ्यासको

आदानप्रदान आवश्यक रहेको बताए । उनले शिक्षक तथा कर्मचारी नियुक्ति प्रक्रिया पारदर्शी, निष्पक्ष र समान मापदण्डमा आधारित हुनुपर्नेमा जोड दिँदै विद्यार्थीमैत्री शैक्षिक वातावरण निर्माण र विश्वविद्यालयको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनलाई प्रविधिमैत्री बनाउनुपर्ने उल्लेख गरे ।

कार्यशालाको दोस्रो सबका समापन गर्दै शिक्षामन्त्री प्रमूख सस्लाहकार शैलेंद्र भाले उच्च शिक्षा सचिवालयको लागि नीति कार्यशाला महत्त्वपूर्ण रहेको बताए। उनले विश्वविद्यालय र मन्त्रालयबीचको दूरी कम गर्दै नीति निर्माण तथा शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा एकरूपता कायम गर्न कार्यशालाले सहयोग पुग्ने बताए। राष्ट्रिय योजना आयोगकी सदस्य रेणु अर्याल ढुंगानाले उच्च शिक्षा सचिवालयको लागि नीति कार्यशाला सान्दर्भिक रहेको बताइन्। विश्वविद्यालयका पदाधिकारी तथा नीति निर्माता एकै ठाउँमा बसेर उच्च शिक्षाको राष्ट्रिय रणनीति तय गर्नुपर्ने र युवालाई स्वदेशमै बस्ने बताववरण निर्माण गर्न सक्ने पक्षले ध्यान दिनुपर्ने उनले बताइन्।

आयोगका अर्का सदस्य प्रा.डा. सुदन

भाले विश्वविद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिसँगै शैक्षिक 'क्यालेण्डर'को प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिए ।

विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्ष प्रा.डा. खड्गबहादुर केसीले नीति निर्माण तथा विश्वविद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा कार्यशालाले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने बताए । स्थापित मापदण्डका आधारमा विश्वविद्यालयमा उत्कृष्टता कायम गर्न सबै पक्ष जिम्मेवार भएर लाग्नुपर्ने उनको भनाइ थियो ।

त्रिभुवन विश्वविद्यालय सेवा आयोगका अध्यक्ष किशोर थापाले उच्च शिक्षाको गुणस्तर र नीतिगत सुधारका लागि विश्वविद्यालयहरूले मन्त्रालयसँगको सन्ध्वन्ध थप सुदृढ गर्नुपर्नेमा जोड दिए । शिक्षा मन्त्रालयको योजना तथा अंशमन महाशाखा प्रमुख एवं सहसचिव श्रीप्रसाद भट्टराईले विविधतासहितको व्यवस्थापनले विश्वविद्यालयलाई विश्वप्रतिस्पर्धी बनाउन सकिएको पुग्ने बताए । अन्तरविश्वविद्यालय सहयोग आदानप्रदान तथा अन्तर अस्थासको साम्नेदारीबाट उच्च शिक्षा थप प्रतिस्पर्धी र

अनुसन्धान केन्द्रित बन्ने उनले उल्लेख गरे ।

कार्यशालामा उत्कृष्ट अस्थासक
पहिलचा, संस्थागत मिसलसंग
मेल खाने प्रोत्साहन प्रणालीको विकास,
अन्तरविश्वविद्यालय अनुभव आदानप्रदान
तथा उच्च शिक्षामा दीर्घकालीन नीति
सुधारका सम्माननावारे छलफल भएको
थियो। कार्यशालामा अमेरिकस्थित स्टोनी
ब्रुक विश्वविद्यालयका प्राध्यापक श्याम
शर्मा मुख्य सहजकर्ताका रूपमा सहभागी
थिए। अनुसन्धान विभाग प्रमुख दीपककुमार
खड्का, प्राध्यापक अजय भट्टराई, सुरेन्द्र
सुवेदी, डा. रेणुमा तलाधर, स्मृति कला पन्त
र शैली लामिछानेले विषयगत सहजीकरण
गरेका थिए।

कार्यशालामा विश्वविद्यालय अनुदान
आयोग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय, काठमाडौं
विश्वविद्यालय, पोखरा विश्वविद्यालय,
पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय, सुदूरपश्चिम
विश्वविद्यालय, मदन भण्डारी विज्ञान तथा
प्रौद्योगिकी विश्वविद्यालय तथा कृषि तथा वन
विश्वविद्यालयका उपकुलपति, प्राध्यापक तथा
नीति विनिरूढको सहभागिता थियो । रासस

बागमती सफाई अभियान

चार मेट्रिकटन
नकुहिने फोहोर संकलन

કાઠમાઝાઈ (પ્રશ્ન) - ...રાષ્ટ્રકો લાગિ નારાકો દુર્દે ઘટ્ટા સ્વયંસેવા' બન્ને હતાકો સય શાંનવાર પાન પડુપાઈ ક્ષેત્રસ્થિત યજ્ઞચક્રવર્તી ફોટમા સફાઈ ગરી નકુહિતે ચાર મેટ્રિક ટન ફોહોર વ્યવસ્થાપન ગરિએકો હો. વાગમતી સફાઈ અંધયાનકો ૬૬૧૭ઐ હપ્તામા યસ ક્ષેત્રમા સરસફાઈ ગરી ચાર મેટ્રિકટન ફોહોર વ્યવસ્થાપન ગરિએકો હો. પછિલ્લો સમય યસ ક્ષેત્રમા નકુહિતે ફોહોર બટેપઈઘ ગત હતાઈઘિં યસ ક્ષેત્રમા સરસફાઈ હૈદે આએકો હ. સફાઈકા કરમા નકુહિતે ફોહોર બને યહીં ધાહલ વાગમતી નદી જાતકા ૧૫૦ ઈ શનિવાર અંધયાનકા પ્ર એવં પૂમ્મુધ પોટેલગાયત યસ ક્ષેત્રકા ઈ વિદ્યાર્થી, વાગમતી અંધયાનકર્મી, વાગમતી સય સમીતકા મંહલા સમુ સંસ્થાલગાયત સહમાપાતા યિ	
---	--

खनेर गाडिएको अभियानकर्मी अर्को हप्ता
किशोरसिंह शाहीले जानकारी शनिबार पनि र
दिए। उनका अनुसार सो अवसरमा गरिने जनाइएको

बागमती नदी किनारमा विभिन्न जातका १५० विक्का रोपिएको छ।	गतदेखि सुरु भएको बागमती सफाई अभियान प्रत्येक हप्ता शनिबार बिहान ८:५० घण्टा हुँदै आएको छ।
शनिबार बागमती सफाई अभियानका प्रमुख अभियानकर्मी एवं पुस्तकसञ्चय लीलाकर्माणी पौडेललेगायत यस अभियानकर्मी, यस क्षेत्रका विभिन्न विद्यालयका	भक्तम्प, नकानदी, कोरेण मझारी, चाडपर्व, वर्षा, जाडोजस्तै प्रतिक्रम अवस्थामा परी बागमती सफाई अभियान जारी छ।

विद्यार्थी,	गृहचेश्वरीमाथिको	वागमती	सफाइ
वागमती	सफाइ अभियानका	महाअभियानको	प्रेरणाले यसक
अभियानकर्मी,	अधिकार सम्पन्न	सहायक नदी,	चक्रपथका विभिन्न
समागती	सन्त्यता एकीकृत विकास	खण्ड,	विभिन्न सम्पदा स्थलमा
समिति	का कर्मचारी,	तिरंगा	पनि सफाइ भइरहेको छ । यसैरी
महिला	समूह,	नदी संरक्षण	काठमाडौँ उपत्यका बाहिरक
संस्थालगायत	प्रतिनिधिहरूको		मुख्यमुख्य सहर, मुख्यमुख्य नदी
सहभागिता थियो ।			र सम्पदास्थलमा पनि सफाइ
अर्को हप्ता	स्थानमा ३० गते		अभियान सुरु भएको छ । हाल
शनिवार	पनि यही स्थानमा सफाइ		देशभर १०८ भन्दा बढी स्थानमा
गरिने जनाइएको छ ।	२०४० जेठ ५		सफाइ भइरहेको जनाइएको छ ।

दलित समुदायका थर
सूचीकरणका लागि मागियो सुभाब

काठमाडौं (प्रस)– महिला, बालबालिका, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले राष्ट्रिय दलित आयोगबाट सिफारिस भएका थरहरूको सूची सार्वजनिक गरी सरोकार भएका निकायका प्रतिनिधि तथा नागरिकसँग रायसुझाव र प्रतिक्रिया माग गरेको छ ।

राष्ट्रीय दलित आयोगले प्रचलित कानूनबमोजिम
दलित समुदायका थरहरू सूचीकरणका लागि
सिफारिससहित मन्त्रालयमा विवरण पठाएको

थियो । उक्त सिफारिसका आधारमा थरहरू सूचीकरण गर्नुअघि सम्बन्धित समुदाय, सरोकार भएका व्यक्ति तथा संघसंस्था, विज्ञ र आमनागरिकबाट सुभाक्कालिन मन्त्रालयले सची सार्वजनिक गरेको हो ।

मन्त्रिपरिषद्बाट सूचीकरणसम्बन्धी निर्णय
हुनुअघि थप सुझाव तथा प्रतिक्रिया समेटेर
उद्देश्यले मन्त्री सीता वादीको निर्देशनमा आयोगबाट
सिफारिस भएका थरहरूको विवरण सार्वजनिक
गरिएको मन्त्रालयले जनाएको छ ।

[illegible][illegible][illegible]

साधारण सभा तथा महाधिवेशन सम्बन्धी अत्यन्त जरुरी सूचना

प्रकाशित मिति : २०८३/०८/२४ गते

नेपाल मुद्रण उद्योग महासंघको मिति २०८३/०८/२३ गते सम्पन्न केन्द्रीय कार्यसमितिको बैठकले महासंघको १२ औं साधारण सभा तथा छैठौं महाधिवेशन मिति २०८३ साल असोज ३ गते काठमाडौंमा सम्पन्न गर्ने भनि गरिएको निर्णय अनुसार महासंघको विधान-२०६९ (संसोधन सहित) को परिच्छेद ३ को दफा ३.२ (ग) अनुसार संघको अधिवेशन गर्न बाँकी रहेका जिल्ला संघहरूले २०८३ साल भदौ ७ गते भित्र अधिवेशन सम्पन्न गरी अद्यावधिक ५ सदस्य बराबर एक जना, परिच्छेद ४ को दफा ४.४ (ड) अनुसारका नविकृत एसोसिएट सदस्यहरू सबै र परिच्छेद ३ को दफा ३.३.१ (छ) ख अनुसार जिल्ला सम्पर्क समितिबाट २ जना महासंघको विधान अनुसारका सम्पूर्ण प्रक्रिया पुरा गरी महाधिवेशन प्रतिनिधिको रूपमा उपस्थित हुने व्यवस्था भएकोले महासंघको विधानको परिच्छेद ४ को दफा ४.३ अनुसार सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूमा जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । साथै सभा सम्बन्धी सम्पूर्ण विवरण सहितको पत्र यहाँहरूको ठेगानामा पठाउने कार्य जारी रहेको छ। कथम कदाचित पत्र प्राप्त नभएमा यसै सूचनालाई आधार मानी प्रतिनिधि छनोट गरि पठाइदिनुहुन अनुरोध गर्दछु ।

विष्णु तिवारी

अध्यक्ष

नेपाल मुद्रण उद्योग महासंघ

FEDERATION OF NEPAL PRINTERS' ASSOCIATION

Central Office: Aloknagar, Kathmandu, Nepal , Tel.: +977-01-5910977

Email: info@fnpa.org.np | www.fnpa.org.np

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ-	चौलागाई	समुदायले
आफ्नो पुख्यौली इतिहाससँग	जोडिएको	
दारिमबोटको ऐतिहासिक भूमि संरक्षण		
गर्ने प्रक्रिया अघि बढाएको छ । चौलागाई		
प्रतिष्ठान केन्द्रीय कार्यसमितिले कालिकोटको		
दारिमबोटमा रहेको ऐतिहासिक महत्त्वको		
जग्गा प्रतिष्ठानको नाममा खरिद गर्ने		
निर्णय गरेको हो ।		

वर्षाको खोज, वंशावली अध्ययन, ऐतिहासिक सामग्रीको अनुसन्धान, स्थानीय परम्परा र स्थलगत अध्ययनपछि उक्त निर्णय गरिएको प्रतिष्ठानले जानकारी दिएको छ । 'यो निर्णय केवल जग्गा जोड्ने विषयमात्र नभई चैलागाई समुदायको पुर्खौली इतिहास, पहिचान र भावी पुस्तासँग जोडिएको ऐतिहासिक सम्पदा संरक्षण गर्ने प्रयास हो,' प्रतिष्ठानको भनाइ छ ।

प्रतिष्ठानका अध्यक्ष देवेन्द्र चौलागाईंका अनुसार दारिमबोटको ऐतिहासिक महत्त्व तथा जग्गा खरिदसम्बन्धी आवश्यक अध्ययन गर्न प्रतिष्ठानले चन्द्रमणि

चौलागाईंको संयोजकत्वमा जग्गा खरिद सम्पर्क तथा अध्ययन समिति गठन गरेको थियो । समितिले कार्यविश्वानुसार दारिमबोटको स्थलगत अवस्था, उपलब्ध ऐतिहासिक सामग्री, स्थानीय जानकारी तथा प्रमाणहरूको अध्ययन गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गरेको थियो । उक्त प्रतिवेदन केन्द्रीय कार्यसमितिलाय पेश भएपछि छलफल गरी स्वीकृत गरिएको र सोही प्रतिवेदनका आधारमा दारिमबोटमा रहेको ऐतिहासिक

महत्त्वको जग्गा खरिद गर्ने निर्णय गरिएको
अध्यक्ष चौलागाईंले बताए ।

‘उपलब्ध सामग्रीको समग्र अध्ययनपछि प्रतिष्ठानले चौलागाईं समुदायका मूल पुर्खाका रूपमा शिव शर्मालाई पहिचान गरेको छ । स्थानीय बोलीचालीमा उनलाई ‘स्यु शर्मा’ वा ‘सिउ शर्मा’ भनेर चिनिने गरेकोसमेत अध्ययनमा उल्लेख छ’ उनले भने ।

प्रतिष्ठानको निष्कर्षअनुसार शिव
शर्माको जन्म तथा बसोबाससँग सम्बन्धित

दारिमबोट चौलागाईं समुदायको पुर्ख्यौली इतिहास र सामूहिक स्मृतिसँग जोडिएको महत्त्वपूर्ण स्थल हो । जग्गा खरिदपछि उक्त भूमि कुनै व्यक्ति वा परिवारको निजी स्वार्थमा प्रयोग नगरी प्रतिष्ठानको संस्थागत स्वामित्वमा राख्ने उद्देश्य रहेको जनाइएको छ ।

‘यसलाई सम्पूर्ण चौलागाईं समुदायको साभ्वा ऐतिहासिक सम्पत्तिका रूपमा संरक्षण गर्ने योजना प्रतिष्ठानले बनाएको छ,’ प्रतिष्ठानको भनाइ छ, ‘जग्गा खरिद प्रक्रिया सम्पन्न भएपछि त्यसको संरक्षण, उपयोग, अभिलेखीकरण तथा साभ्वावित संरचना निर्माणका विषयमा सम्बन्धित निकाय, विज्ञ तथा चौलागाईं समुदायसँग आवश्यक छलफल गरी थप निर्णय गरिने छ।’

जग्गा खरिदका लागि आवश्यक रकम जुटाउन प्रतिष्ठानले नेपाल तथा विदेशमा रहेका चौलागाईं बन्धु-बान्धवलाई सहयोग गर्न अपिल गरेको छ । प्रतिष्ठानले आर्थिक सहयोग संकलन तथा जग्गा खरिद प्रक्रियालाई पारदर्शी, संस्थागत र व्यवस्थित रूपमा अधि वढाउने प्रतिवद्धतासमेत जनाएको छ ।

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

आन्दोलन होइन, संवाद र नीतिगत सुधारबाटै निकास खोजौं

नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघले वैदेशिक रोजगारीमा श्रमिक पठाउने सम्पूर्ण प्रक्रिया रोक्दै 'शून्य समय'को घोषणा गरेको छ । संघले शुक्रबार रातिदेखि लागू हुनेगरी पूर्व तथा अन्तिम श्रम स्वीकृतिको काम बन्द गर्दै आन्दोलनको बाटो रोजेको हो । भारतीय विमानस्थल प्रयोग गरेर श्रमिक पठाएको भन्दै वैदेशिक रोजगार विभागले ठूलो संख्याका म्यानपावर कम्पनीहरूमाथि गरेको कारबाही र त्यसपछिको नीतिगत विवादका कारण यो स्थिति उत्पन्न भएको हो । रोजगारीका अवसरको खोजीमा रहेका नेपाली युवाहरू प्रत्यक्ष प्रभावित हुनेगरी सिर्जना भएको यो अन्याय मुलुकको अर्थतन्त्र र सामाजिक स्थायित्वका दृष्टिले अत्यन्त संवेदनशील छ ।

यो विवादको तात्कालिक कारण भारतीय विमानस्थलको प्रयोग र म्यानपावरमाथिको कारबाही देखिएता पनि यसको चुरो कुरो वैदेशिक रोजगार क्षेत्रमा लामो समयदेखि विद्यमान नीतिगत अस्पष्टता र असंगति नै हो । व्यवसायीहरूले उठाएका १५ बुँदे मागहरूमध्ये पारदर्शी लागत, वैज्ञानिक सेवा शुल्कको निर्धारण, ऐन संशोधन, र स्वचालित श्रम स्वीकृतिका विषयहरू मननीय छन् । हाल 'फ्रि भिसा, फ्रि टिकट'को नीति कागजमा सीमित भएको र व्यवहारमा श्रमिकहरू शोषणमा पर्ने तथा व्यवसायीहरू पनि गैरकानुनी बाटो अपनाउन बाध्य हुने अवस्था छ । व्यवसायीहरू स्वयंले वैज्ञानिक सेवा शुल्क निर्धारण भएमा सोभन्दा बढी रकम लिने संस्थाको लाइसेन्स रद्द गर्न र लिने-दिने दुवैलाई कारबाही गर्ने कानुन स्वीकार्न तयार रहेको बताउनुलाई सकारात्मक मान्न सकिन्छ ।

तर, आफ्ना माग पूरा गराउने नाममा वैदेशिक रोजगारीमा जाने तयारीमा रहेका हजारौं युवाको भविष्य र उनीहरूको यात्रालाई बन्धक बनाउने शैली सही हुन सक्दैन । वैदेशिक रोजगारी नेपालको अर्थतन्त्रको मुख्य खम्बा हो, जसले दैनिक ठूलो परिमाणमा विप्रेषण (रेमिट्यान्स) भित्र्याउँछ र लाखौं परिवारको जीवनयापन चलाउँछ । यस्तो संवेदनशील क्षेत्रमा उडान ठप्प पार्ने, तालाचाबी बुझाउने र सरकारी घेराउ गर्नेजस्ता चरम आन्दोलनका कार्यक्रमले गन्तव्य मुलुकमा नेपालको साख खस्काउनेमात्र नभई नेपाली श्रमिकहरूकै अवसर खोस्ने जोखिम रहन्छ ।

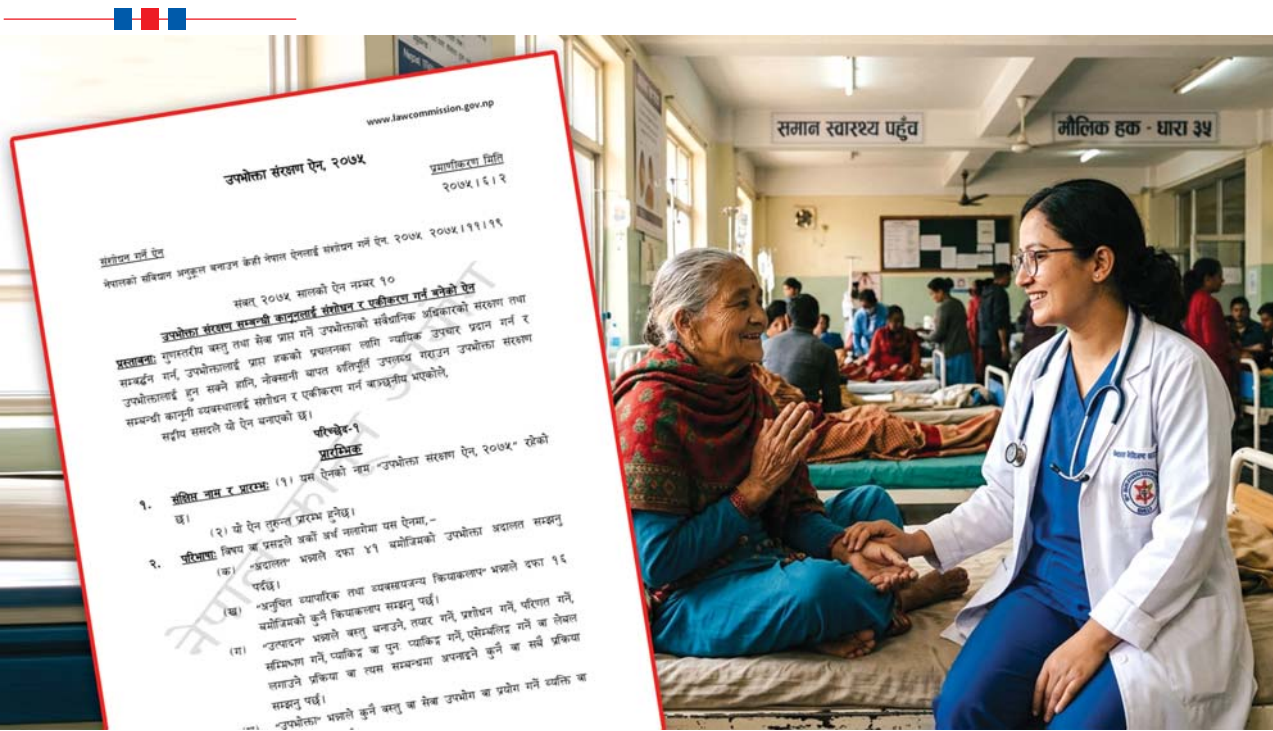
यस जटिल समस्याको निकास एकतर्फी अडानबाट सम्भव छैन । सरकारले केवल कारबाहीलाई मात्र समाधानको उपाय बनाउनु हुँदैन भने व्यवसायीले पनि आन्दोलनका माध्यमबाट राज्यलाई घुँडा टेकाउने रणनीति लिनु उचित हुँदैन । श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले अविलम्ब व्यवसायीहरूसँग ठोस र परिणामसुबी वार्ता थाल्नुपर्छ ।

अबको समाधान भनेको वैदेशिक रोजगार ऐन, २०६४ लाई समयसापेक्ष संशोधन गर्नु, व्यावहारिक र वैज्ञानिक सेवा शुल्क तय गर्नु तथा सम्पूर्ण प्रक्रियालाई प्रविधिमैत्री र पारदर्शी बनाउनु नै हो । जबसम्म पारदर्शी र व्यावहारिक नीति बन्दैन, तबसम्म न त श्रमिकको शोषण रोकिन्छ, न त व्यवसायीहरू नै कानुनी दायरामा बाँधिन सक्छन् । तसर्थ, आन्दोलन र हड्तालको बाटो छोडेर संवादको माध्यमबाट दीर्घकालीन नीतिगत सुधार गर्न सरकार र व्यवसायी दुवै पक्ष उत्तिकै गम्भीर र जिम्मेवार बन्नु जरुरी छ ।

डा. तिश्वराज दावी

स्वास्थ्य सेवालाई उपभोक्ता ऐनबाट हटाउनुको अर्थ डाक्टरहरूलाई मनपरी गर्न दिनु वा उन्मुक्ति दिनु पटककै होइन । यदि कुनै डाक्टरले गम्भीर लापरवाही गर्छ भने उसलाई कारबाही हुनैपर्छ र पीडित विरामीले न्याय पाउनेपर्छ तर त्यसका लागि व्यापारिक अदालत होइन, विशेषज्ञ निकाय हुनुपर्छ । यसका लागि नेपाल मेडिकल काउन्सिलभित्र 'मेडिको-लिगल ट्रिब्युनल' गठन गर्न सकिन्छ । काउन्सिलभित्र पूर्वन्यायाधीशको अध्यक्षतामा विषयगत विशेषज्ञ डाक्टरहरू, उपभोक्ता अधिकारकर्मी र बायोएथिस्टहरू रहेको छुट्टै न्यायपीठ बनाइनुपर्छ । यसले उपचारमा 'प्रक्रियागत त्रुटि' वा 'बदनियत' थियो कि थिएन भन्ने वैज्ञानिक छानबिन गर्छ ।

पाठक मञ्च

कालो चस्मा खोलेर जनताको दुःख हेर सरकार !

हालै प्रतिनिधिसभामा सत्तारूढ दल राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) का सांसदहरूले नै आफ्नै नेतृत्वमा चलेको सरकारको कार्यशैलीप्रति जुन रूपमा आक्रोश र आलोचना व्यक्त गरेका छन्, त्यसले आमनागरिकको मनमा गम्भीर प्रश्न र संशय पैदा गराएको छ । रास्वपा सांसद मनिष भाले गरेको 'सरकारले मूल मन्त्र भुल्दा सत्ता सञ्चालनको ढंग गुमायो' भन्ने टिप्पणी केवल एउटा राजनीतिक भाषण वा आरोपमात्र होइन, यो सडकमा सर्वसाधारणले दैनिक भोगिरहेको तीतो यथार्थको ऐना हो । राज्यप्रतिको भरोसा र राष्ट्रप्रतिको आत्मविश्वास नै शासन सञ्चालनको मुख्य आधार हुनुपर्नेमा आज नागरिकले न राज्यको उपस्थितिको अनुभूति गर्न पाएका छन्, न त भौलिका दिनप्रति विश्वस्त हुन सकेका छन् । नियतमा प्रश्न नगरे पनि 'ढंग' नपुगेको कुरा सत्ताकै घटकले स्वीकार गर्नुले वर्तमान सरकारको सुशासन र व्यवस्थापकीय क्षमताको पोल खोलेको छ । आज देशका आमनागरिक आधारभूत आवश्यकताका लागि भौतारिन बाध्य छन् । सांसद रमेश प्रसाईं, इन्दिरा राना र कमल सुवेदीले संसद्मा उठाएको खाना पकाउने

ग्यासको अभावको विषयले हरेक नेपालीको चुलो र भान्साको पीडालाई प्रतिनिधित्व गर्दछ । चुनावका बेला 'सरकारी कार्यालयमा नो लाइन, केवल अनलाइन' र सुशासनका ठूला-ठूला नारा दिनेहरू सत्तामा पुगेपछि जनता भने भात पकाउने ग्यासका लागि मध्यरातसम्म लाइनमा बस्नुपर्ने बाध्यता सिर्जना हुनुभन्दा ठूलो विडम्बना अरु के हुन सक्छ ? एकातिर सरकार बजारमा ग्यासको अभाव छैन भनेर गैरजिम्मेवार दावी गरिरहन्छ, अर्कोतिर जनता ग्यास सिलिण्डर बोकेर भौतारिरहेका छन् । यदि पर्याप्त ग्यास आयात भइरहेको छ र यो केवल कृत्रिम अभाव वा कालोबजारीमात्रै हो भने, त्यस्ता माफिया र कालोबजारीयालाई नियन्त्रण र कारबाही गर्न दुईतिहाइको बलियो सरकारलाई कसले रोकेको छ ? कि सरकार आफैँ त्यस्ता विचौलिया र कालोबजारीयाहरूसामु लाचार बनेको छ ? त्यसैगरी, नेपाल कृषिप्रधान देश भनिए पनि किसानको नियति कहिल्यै फेरिएन । सांसद पारशमणि गेलालले औल्याएजस्तै देशका विभिन्न भागमा किसानहरू रासायनिक मलका लागि घण्टौं र दिनहुँ लाइन बस्न बाध्य छन् । बाढी लगाउने सिजनमा न त समयमा मल पाइन्छ, न त बीउ नै । मन्त्रालयले

कागजीरूपमा 'मल पर्याप्त छ' भनेर तथ्यांक देखाउने, तर खेतमा मल नपुग्ने यो कस्तो विडम्बना हो ? किसानले पसिना बगाएर उत्पादन बहाउन खोज्दा राज्यले न्यूनतम मलसमेत उपलब्ध गराउन नसक्नुले हाम्रो कृषि नीतिको असफलतालाई नांगो पारिदिएको छ । सांसद टीका संग्रोलाले उठाएको पशुपति आर्यघाटको प्रसंगले राज्य कतिसम्म निर्दयी र करमुखी बनेको छ भन्ने कुरा प्रस्ट पाउँछ । बाँच्नजेल त नागरिकले पाइला-पाइलामा कर तिर्नुपर्छ नै, तर मरेपछि अन्तिम संस्कारका लागि भारी शुल्क र कर तिर्नुपर्ने बाध्यता रहनु सामाजिक न्याय र लोकतान्त्रिक राज्यको अवधारणाविपरीत छ । यसबाहेक, साना र गरिब नागरिकमाथि सीमा क्षेत्रमा हुने प्रशासनिक थिचोमिचो र ठूला पहुँचवालालाई दिइने छुट्टाको विषयले राज्यको दोहोरो मापदण्ड उजागर गरेको छ । २५ रूपैयाँको चिप्स ल्याउने गरिब नागरिकमाथि जाइलाग्ने, तर ठूलो र महँगो सामान ल्याउनेलाई छुट दिने परिपाटीले राज्यको प्रणालीप्रति नै जनताको आक्रोश बढाएको छ । प्रहरी-प्रशासन देख्दा नागरिकले सुरक्षाको सट्टा धरपकड र डर महसुस गर्नु, निजी क्षेत्र र उच्चमीहरू सधैं त्रासको वातावरणमा काम गर्न

त्यतिमात्र होइन, अनावश्यक परीक्षण र महँगो उपचारको अवस्था पनि सिर्जना भएको छ । कानुनी बचाउका लागि डाक्टरहरूले सानो शंका लाग्दा पनि विरामीलाई धेरै किसिमका महँगो सिटी स्क्यान, एमआरआई र अनावश्यक प्रयोगशाला परीक्षणहरू गराउन बाध्य हुनुपरेको छ । यसको प्रत्यक्ष आर्थिक भार अन्ततः गरिब तथा विपन्न विरामीकै खल्तीमा परेको छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय अनुभवबाट सिक्नुपर्ने पाठ दक्षिण एसियाली तथा पश्चिमी देशहरूको अनुभवले पनि स्वास्थ्यलाई उपभोक्ता ऐनमा राख्दा उड्टै सर्वसाधारणलाई नोक्सान पुगेको देखाउँछ । भारतमा सन् १९९५ पछि स्वास्थ्य सेवालाई उपभोक्ता ऐनभित्र समावेश गरियो । त्यसपछि अदालतमा लाखौं मुद्दाहरू थुप्रिए, डाक्टरहरूले बचाउत्मक उपचार गर्न थाले र भारतमा उपचार खर्च तीव्ररूपमा महँगियो । अमेरिका र पश्चिमी देशहरूमा पनि भएका अन्यासहरूबाट पनि धेरै कुराहरू सिक्नुपर्ने हुन्छ । अमेरिकामा 'मेडिकल मालप्राक्टिस' सम्बन्धी कडा कानुन र अबो डलर क्षतिपूर्ति तोकेको प्रणाली छ । यसले गर्दा डाक्टरहरूले तिर्नुपर्ने बिमाको प्रिमियम अत्यधिक महँगो छ, जसले गर्दा अमेरिकामा उपचार विश्वकै सबैभन्दा महँगो बनेको छ । नेपालजस्तो विकासोन्मुख देशले यस्तो महँगो प्रणाली धान्न सक्दैन ।

वास्तविक समाधान के हो त ? स्वास्थ्य सेवालाई उपभोक्ता ऐनबाट हटाउनुको अर्थ डाक्टरहरूलाई मनपरी गर्न दिनु वा उन्मुक्ति दिनु पटककै होइन । यदि कुनै डाक्टरले गम्भीर लापरवाही गर्छ भने उसलाई कारबाही हुनैपर्छ र पीडित विरामीले न्याय पाउनेपर्छ तर त्यसका लागि व्यापारिक अदालत होइन, विशेषज्ञ निकाय हुनुपर्छ । यसका लागि नेपाल मेडिकल काउन्सिलभित्र 'मेडिको-लिगल ट्रिब्युनल' गठन गर्न सकिन्छ । काउन्सिलभित्र पूर्वन्यायाधीशको अध्यक्षतामा विषयगत विशेषज्ञ डाक्टरहरू, उपभोक्ता अधिकारकर्मी र बायोएथिस्टहरू रहेको छुट्टै न्यायपीठ बनाइनुपर्छ । यसले उपचारमा 'प्रक्रियागत त्रुटि' वा 'बदनियत' थियो कि थिएन भन्ने वैज्ञानिक छानबिन गर्छ ।

त्यस्तै डाक्टर र अस्पतालहरूका लागि अनिवार्य पेसागत बिमाको व्यवस्था गरिनुपर्छ । यदि ट्रिब्युनलले उपचारमा त्रुटि भएको ठहर गरेमा क्षतिपूर्तिको रकम डाक्टरको व्यक्तिगत सम्पति वा खल्तीबाट नभई बिमा कम्पनीको कोषबाट पीडित विरामीलाई तत्काल उपलब्ध गराइन्छ । स्वास्थ्य सेवा कुनै व्यापारिक कारोबार होइन; यो नागरिकको जीवनसँग जोडिएको संवेदनशीलता हो । यदि हामीले स्वास्थ्य सेवालाई व्यापार र विरामीलाई केवल 'ग्राहक' का रूपमा हेरिरह्यौं भने डाक्टरहरू बचाउत्मक मोडमा जाने छन्, उपचार प्रक्रिया भन्नु महँगो र भण्णटिल हुने छ, र जटिल विरामीहरूले समयमा उपचार नपाई अकालमै ज्यान गुमाउनुपर्ने छ ।

त्यसैले आमनागरिकको हित, डाक्टरहरूको सुरक्षा र देशको स्वास्थ्य प्रणालीलाई जोगाउनका लागि उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७४ को दफा २ (घ) संशोधन गरी स्वास्थ्य सेवालाई यो ऐनबाट पूर्णरूपमा अलग गरिनुपर्छ । स्वास्थ्य क्षेत्रलाई बचाउनु भनेको अन्ततः आमनागरिककै जीवन र स्वास्थ्यको रक्षा गर्नु हो । रासस

(लेखक नेपाल मेडिकल एसोसिएसनका महासचिव हुन्)

श्रम सरोकार

विदेशमा रहँदा भुल्लै नहुने पाँच कुरा

- १) कसैको प्रलोभनमा नफसौं धेरै तलब दिने वा अन्य राम्रो काम सुविधा दिने प्रलोभनमा दलालहरूले गन्तव्य मुलुकका कम्पनी वा वासस्थानमासमेत पुगेर फकाउन सक्छन् । आधिकारिक भिसा रहेको ठाउँभन्दा अन्यत्र काम गर्नु गैरकानुनी हो । कानुनी हैसियत गुमाएपछि सधैभरि खतरामा काम गर्नुपर्छ र दलालले गैरकानुनी काममा लगाएर फसाउन पनि सक्छ । फर्किनुअघि जेल, नेल जरिवानासहित देश निकालाको अपमान साथै कुराई खानुपर्छ ।
- २) धार्मिक तथा स्थानीय कानुनको पालना गरौं सम्बन्धित देशमा पुगेर कुनै गल्ती गरेर कानुन थाहा थिएन भनेर उम्किन पाइन्न । स्थानीय धार्मिक, सामाजिक तथा राष्ट्रियताका विषयमा सधैँ जानकारी र सकारात्मक हुनुपर्छ ।
- ३) आफ्नो सुरक्षामा ध्यान दिऔं आफ्नो स्वास्थ्य र सुरक्षाको ख्याल आफैँले राख्नुपर्छ । काम गर्दाको बखत, बाटो हिँड्दा, पौडी वा अन्य यस्तै कामको जोखिमबारे सधैँ सचेत रहनुपर्छ । कतिपय मुलुकहरूमा जेन्ना क्रसिडभन्दा अन्यत्रबाट बाटो काट्दा पैदलयात्रीले समेत जरिवाना तिर्नुपर्ने हुनसक्छ । याद गरौं- कारखानामा काम गर्दा त्यहाँ प्रयोग हुने मेसिनको सोच्ने शक्ति हुँदैन, तपाईंको आफ्नै दिमागले सोचेर होसियारी अपनाउनुपर्छ ।
- ४) काममा लगनशील बनौं आफ्नो सुपरभाइजरका कुरालाई अवलम्बन गर्नुपर्छ । उसको कुरालाई बेवास्ता गरेमा माथिल्लो निकायमा सामान्यतया: कुनै सुनुवाइ गर्दैन । अति नै भएमा मात्र दूतावास, वैदेशिक रोजगार विभाग वा अन्य सहयोगी संस्थाबाट सहयोग लिने बानी गर्नुपर्छ । याद गरौं- रोजगारदाताले तपाईंलाई श्रमको मूल्य तिरेको हुन्छ ।
- ५) आवश्यक सम्पर्क नम्बर सुरक्षित राखौं दूतावास, त्यहाँस्थित विभिन्न सामाजिक संस्था, नेपालस्थित रोजगार तथा सरकारी निकाय र आफू गएको वैदेशिक रोजगार संस्था तथा सहयोगी संस्थाका सम्पर्क टेलिफोन तथा ठेगाना सधैभरि साथमा राख्नुपर्छ । स्थानीय कानुन तथा अन्य विषयमा जानकारी व्यक्तिहरूसँग निकट रहनुपर्छ ।

मौलिक गीत | मुस्ताङको वारागुङ मुक्तिक्षेत्र-१ खिगामा आयोजित अध्यक्ष कपको उद्घाटनअघि मौलिक भेषभूषामा स्थानीय गीत गाउँदै खिगा गाउँका स्थानीयवासी ।

सुस्तामा रोकिएन बाँध कटान, स्थानीय चिन्तित

नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)- पश्चिम नवलपरासीको सुस्तामा नारायणी नदीमाथि निर्माण गरिएको बाँध कटान हुन थालेपछि स्थानीय चिन्तित बनेका छन् । सुस्ता गाउँपालिका-५ मा नारायणी नदीको पानी बस्तीमा पस्नबाट रोक्ने उद्देश्यले बाँध निर्माण गरिएको थियो ।

नदीमा पानीको उच्च बहावले बाँध कटान सुरु गरेपछि स्थानीयले सुस्ता जोगाउन अस्थायी बाँध निर्माण गरिरहेका छन् । 'सुस्ता बचाउ अभियान'का प्रवक्ता रवीन्द्र जैसवालले बस्तीलाई कटान र डुबानबाट बचाउन स्थानीयको सक्रियतामा बाँध निर्माण गरिएको जनाउँदै शुक्रबार रातिदेखि नदीमा पानीको बहाव उच्च हुँदा कटान सुरु भएको बताए । सुस्ताका नागरिकले हप्ता दिनदेखि नारायणीको पानीलाई बस्तीमा पस्न नदिन बोरामा बालुवा, तारजाली, माटो, खरपातलगाय सामग्रीले अस्थायी बाँध निर्माण गरी रोक्ने प्रयास गरेका छन् ।

यसैबीच, सुस्तालाई नारायणीको जोखिमबाट जोगाउन सिँचाइ तथा जलस्रोत व्यवस्थापन आयोजना भरतपुर चितवनले पहिलो चरणमा ११ करोड ५० लाख रूपैयाँ लागतमा करिब एक किलोमिटर तटबन्धन निर्माण गरेको आयोजनाका इन्जिनियर बेलबहादुर विश्वकर्माले बताए । 'सोही ठाउँबाट जोडेर दोस्रो चरणमा थप एक करोड ४६ लाख रूपैयाँको लागतमा आयोजनाले १३२ मिटर तटबन्धनको काम सुरु गर्ने योजना थियो । दीर्घकालीन समाधान हुन नसक्दा समस्या आइरहेको हो । अहिले पनि नारायणीको पानीले कटान गरिरहेको छ,' उनले भने । *रासस*

बाघ र चितुवा अनुगमन गर्न क्यामरा जडान

चितवन- डिभिजन वन कार्यालय चितवनले मानव बस्ती र आसपासका क्षेत्रमा बाघ र चितुवाको गतिविधि बढेपछि क्यामरा र खोरको व्यवस्थापन गरी अनुगमन थालेको छ ।

मानव बस्तीमा प्रवेश गर्ने बाघ र चितुवाको अनुगमन गर्न क्यामरा जडान तथा नियन्त्रणमा लिन खोरको व्यवस्था गरिएको वन अधिकृत सुदीप हमालले जानकारी दिए ।

उनका अनुसार भरतपुर महानगरपालिका-१५ को अविनास पोल्दी परिसरमा 'ट्र्यापिङ'का लागि क्यामरासहित खोर राखिएको छ । त्यस नजिकै बाँसभ्याङमा अर्को क्यामरा जडान गरिएको छ ।

सोही क्रममा पोल्दी परिसरमा खोरमा परेको चितुवाको वच्चा उद्धार गरी सौराहास्थित राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषमा लगिएको छ । डिभिजन कार्यालयका अनुसार वच्चा खोरमा परेपछि क्यामरा ट्र्यापिङमा एक माउ र अर्को वच्चासँगै बाहिर बसेको देखिएको थियो । त्यस ठाउँको फाडी फाँडेपछि माउ र वच्चा कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालयको परिसर क्षेत्रमा गएको अनुमान छ । पछिल्लो समय क्याम्पस परिसरमा पनि खोर र

क्यामराको व्यवस्थापन गरी नियमित अनुगमन गरिएको छ ।

भरतपुर महानगरपालिका-११ स्थित औपटारीमा विद्युत् 'स्टेशन' क्षेत्रमा केही दिन पहिले कर्मचारीले बाघ आएको सूचना दिएपछि क्यामरा जडान गरिएको छ । बाघले स्थानीयको बाख्रा खाएको थियो । बाघले बाख्रा खाएको सूचनापछि प्रमुख जिल्ला अधिकारी गणेश अर्यालसहित सुरक्षा निकाय र वन कार्यालयका कर्मचारीको टोलीले त्यस क्षेत्रको स्थलगत अनुगमन गरेको थियो । टोलीले गरेको अनुगमनपछि कार्यालयको प्रवेशद्वार र भित्र क्यामरा जडान गरिएको छ ।

कार्यालयका प्रमुख विष्णुप्रसाद आचार्यले तीनवटै ठाउँमा क्यामरा जडान र खोर राख्ने काम भएको बताए । त्यस क्षेत्रमा बाघ वा चितुवा खोरमा परेमा तत्काल उद्धार गरिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

यसैबीच, शारीरिकरूपमा कमजोर चितुवा र बाघले वच्चा हर्काउने समयमा जंगलवाहिर जाने विज्ञहरूको भनाइ छ । जंगलभित्र अन्य जनावरबाट वच्चालाई आक्रमण हुन सक्ने भयले उनीहरू बाहिर गएको हुन सक्ने अनुमान छ । *रासस*

एक महिनादेखि इलाम-राजदुवाली सडक अवरुद्ध, प्रहरीको सहयोगमा यात्रा

इलाम- मेची राजमार्गअन्तर्गत इलाम-राजदुवाली सडकखण्ड एक महिनादेखि अवरुद्ध छ । गत असार २३ गते इलाम नगरपालिका-९ स्थित इलाम-राजदुवाली खण्डमा पहिरो गएपछि अवरुद्ध बनेको सडक अझै सञ्चालनमा आएको छैन ।

माथिबाट लेदोसहितको पहिरो खस्नुका साथै सडक भाँसिएपछि एक महिनायता अवरुद्ध रहेको सो सडक खुलाउने प्रयास भइरहेको प्रमुख जिल्ला अधिकारी लक्ष्मण ढकालले बताए । 'पहिरो पन्छाएपछि भाँसिएका क्षेत्रमा पुरेर ग्राभेल गरी सडक सञ्चालन गर्ने तयारी भइरहेको छ,' उनले भने, 'वर्षाका कारण दलदलमा काम गर्न सकिँदैन । तीन-चार दिन घाम लागेपछि मात्र काम सुरु हुन्छ, तर काम सम्पन्न नहुँदै पानी परेर पुनःभाँसिने समस्याले हैरानी बनाइरहेको छ ।' घाम लागेमा भाँसिएको स्थान पुरेर ग्राभेल गर्ने, भित्तातर्फ अस्थायी ड्रेन निर्माण गर्ने गरी सडक सञ्चालनमा ल्याउने तयारी भइरहेको उनले जानकारी दिए ।

सडक डिभिजन कार्यालय इलाम, स्थानीय बासिन्दा र सुरक्षाकर्मीले सडक खुलाउन प्रयास गरिरहेका छन् । अवरुद्ध सडक सञ्चालन गर्न सुरक्षाकर्मी, स्थानीयलगायतको सहकार्यमा प्रयास भइरहेको सडक डिभिजन कार्यालयका डिभिजन प्रमुख पवन भट्टराईले बताए । 'सडक खुलाउन हामी दिनरात लागिरहेका छौ,' उनले भने, 'तर अलिकति पानी पर्नासाथ सडक भाँसिने प्रमुख समस्या छ ।'

सडक अवरुद्ध भएपछि एक महिनादेखि इलाम सदरमुकामसहित पाँचथर र ताप्लेजुङको भ्यापासँग सडक सम्पर्क विच्छेद बनेको स्थानीय बताउँछन् । इलामसहित पाँचथर र ताप्लेजुङबाट भ्यापातर्फ गएका सवारीसाधन माइखोला वारिसम्म र भ्यापाबाट इलाम, पाँचथर र ताप्लेजुङतर्फ आएका सवारीसाधन माइखोला पारिसम्म आउने/जाने गरिरहेका प्रजिअ ढकालले जानकारी दिए ।

उनका अनुसार माइखोला पारिबाट वारी पहिरोमाथिसम्म र वारी पहिरोमाथिबाट माइखोलापारीसम्म करिब डेढ किलोमिटर यात्रुलाई पैदल आवतजावत गर्नुपर्ने बाध्यता छ । बिरामी, अशक्त एवं ज्येष्ठ नागरिकलाई भने स्ट्रेचरमा बोकेर माइखोला पारिसम्म पुर्‍याउन सुरक्षाकर्मीले सहयोग गरिरहेका उनले बताए । नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी र नेपाल प्रहरीको संयुक्त टोलीले बिरामी, अशक्त एवं ज्येष्ठ नागरिकलाई स्ट्रेचरबाट बोकेर पहिरो प्रभावित क्षेत्रमा

वारपार गर्न सहयोग गरिरहेका जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रमुख, प्रहरी उपरीक्षक कुलदीप चन्दले बताए ।

प्रहरी निरीक्षक देवदत्त मोलेको नेतृत्वमा १० जना प्रहरी आलोपालो गरी २४सै घण्टा पहिरो प्रभावित क्षेत्रमा खटिएको उनले जानकारी दिए । सशस्त्र प्रहरी र नेपाली सेनाको टोलीले भने विहानदेखि बेलुकासम्म समन्वय सहयोग गरिरहेका छन् । प्रहरीले सो क्षेत्रमा गत असार १७ गतेदेखि हेलिपेक्स (सहायता कक्ष) स्थापना गरी सहयोग गर्दै आएको छ ।

वैकल्पिक सडकका रूपमा प्रयोग हुँदै आएको मेची करिडोर (केचना-कञ्चनजंघा सडक) अन्तर्गत पुवाखोला र तिल्केनी-सिमलगोलाई सडकअन्तर्गत जोगमाइ खोलामासमेत पुन नभएकाले समस्या भइरहेको प्रजिअ ढकालले उल्लेख गरे । घाम लागेका बेला अस्थायी डाइभर्सन निर्माण गरी सडक सञ्चालन गरिए पनि वर्षा हुनसाथ बाढीले डाइभर्सन बगाउने समस्याले इलामबाट भ्यापा भर्ने कुनै वैकल्पिक सडक नभएको उनले बताए ।

गत असोज १८ गतेको वर्षासँगैको पहिरोले अवरुद्ध भएको सो सडक १४ दिनपछि सञ्चालन भएको थियो । यसपटक भने उक्त सबैभन्दा बढी समय अवरुद्ध भएको हो ।

सडकका कारण उपभोग्य सामग्री महँगियो

सडक अवरुद्ध भएपछि निर्माणसहित दैनिक उपभोग्य सामग्री महँगिएका छन् । सामान्य अवस्थामा भ्यापाबाट इलामसम्म प्रतिकिलो २०० रूपैयाँमा आउने सामान अहिले ५०० देखि ६०० रूपैयाँसम्म पुग्न थालेको जिल्लास्थित उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष कृष्ण पौडेलले बताए । मेची राजमार्गमा ठूला सवारीसाधन कूट्न सकेका छैनन् । साना गाडीबाट सामग्री ल्याउनुपर्नेकाले ढुवानीमा महँगो पर्ने गरेको हो,' उनले भने ।

खाना पकाउने ग्यासको अभाव

पछिल्लो समय इलाममा खाना पकाउने ग्यासको अभाव देखिएको छ । यसअघि आधा सिलिण्डर ग्यास बिक्रीवितरण हुँदा उपभोक्तालाई केही सहज भए पनि पूरा सिलिण्डर आपूर्ति नै थालेपछि बजारमा अभाव देखिएको स्थानीय प्रकाश नेपालले बताए । 'आफ्नै घर हुनेले जसोतसो आगो बालेर भए पनि खाना पकाएर खान सक्छन् । तर कोठा भाडामा बस्ने विद्यार्थीलाई सबैभन्दा बढी समस्या परेको छ,' उनले भने, 'नियमित विद्युत् आपूर्तिमा समस्या भइरहेकाले वैकल्पिक उपायका रूपमा विद्युतीय चुलोसमेत चलाउन पाइएको छैन ।' *रासस*

बिदाको दिन प्रशासन खुलेपछि राष्ट्रिय परिचयपत्र बनाउन सहज

दमौली (तनहुँ)- सरकारी कार्यालयमा सामान्यतया सार्वजनिक बिदाका दिन सेवा प्रवाह हुँदैन । तर, जिल्ला प्रशासन कार्यालय तनहुँले भने राष्ट्रिय परिचयपत्र बनाउनुपर्ने सेवाग्राहीको बढ्दो चापलाई मध्यनजर गर्दै बिदाको दिनसमेत कार्यालय खोलेर सेवा दिन थालेको छ ।

नियमित कार्यालय समयमा विद्यालय, कलेज तथा अन्य काममा व्यस्त हुने सेवाग्राहीका लागि बिदाको दिन सेवा दिँदा सहज हुने भएकाले यसलाई कार्यान्वयन गरिएको जिल्ला प्रशासन कार्यालयले जनाएको छ ।

व्यास नगरपालिका-२ निवासी

अपेक्षा सुनारले बिदाको दिन सेवा लिन पाउँदा आफू प्रत्यक्ष लाभ लिने सेवाग्राहीमध्ये एक भएको बताइन् । सत्यवती माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा ११ मा अध्ययनरत उनलाई विद्यालय सञ्चालन हुने दिन प्रशासन कार्यालय पुगेर राष्ट्रिय परिचयपत्र बनाउन समस्या थियो । विद्यालयको पढाइ प्रभावित हुने भएकाले उनले बिदाको दिनको फाइदा लिएकी छन् ।

प्रशासन कार्यालयले शनिवार र आइतबार राष्ट्रिय परिचयपत्रसम्बन्धी सेवा दिएकाले बिदाको दिन कार्यालय पुगेर उनले आफ्नो परिचयपत्रका लागि

आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरेकी छन् । 'अरू दिन बिद्यालय जानुपर्छ । बिदाको दिन कार्यालय खुलेर सेवा दिएपछि धेरै सहज भयो,' उनले भनिन् ।

सुनारको जस्तै समस्या धेरै विद्यार्थी तथा नियमित कार्यालय समयमा व्यस्त रहने सेवाग्राहीको छ । राष्ट्रिय परिचयपत्र अहिले विभिन्न सरकारी सेवा, राहदानीलगायत काममा आवश्यक पर्ने महत्त्वपूर्ण कागजपत्र बन्दै गएपछि यसको आवश्यकता बढेको छ । सोही कारणले जिल्ला प्रशासनमा राष्ट्रिय परिचयपत्र बनाउन आउने सेवाग्राहीको संख्या पछिल्ला दिनमा

उल्लेख्यरूपमा बढेको छ ।

राष्ट्रिय परिचयपत्रका लागि सेवाग्राहीको चाप अत्यधिक बढेपछि जिल्ला प्रशासन कार्यालयले सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउन सार्वजनिक बिदाको दिनसमेत सेवा सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेको सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी दीपक रेग्मीले जानकारी दिए । उनका अनुसार शनिवार र आइतबार विहान ९:०० बजेदेखि अपराह्न ५:०० बजेसम्म सेवा प्रदान गरिँदै आइएको छ ।

उनका अनुसार कार्यालयमा सेवाग्राहीको चाप बढ्दै गएपछि नियमित कार्यदिनमामात्रै सेवा दिँदा धेरै सेवाग्राहीले समय व्यवस्थापन गर्न समस्या भोग्नुपर्ने अवस्था आएपछि बिदाको दिनसमेत सेवा सञ्चालन गरिएको हो । विशेषगरी विद्यार्थी, निजी क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारी, व्यवसायी तथा नियमित कार्यालय समयमा आफ्नो काममा व्यस्त रहने नागरिकका लागि बिदाको दिनको सेवा प्रभावकारी हुने प्रशासनको अपेक्षा छ । कार्यालयले सेवाग्राहीको भीडलाई व्यवस्थित बनाउन टोकन प्रणालीलाई प्राथमिकता दिएको छ ।

यसैबीच, सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी रेग्मीले सेवाग्राहीलाई तोकिएको मितिमा कार्यालयबाट टोकन लिएर आफ्नो पालोअनुसार सेवा लिने आग्रह गरे । यसले एकैपटक ठूलो संख्यामा सेवाग्राही कार्यालयमा जम्मा हुँदा उत्पन्न हुने भीड कम गर्नुका साथै सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित बनाउन सहयोग गर्ने उनको भनाइ छ । *रासस*

डेङ्गीविरुद्ध 'खोज र नष्ट गर' अभियान

गण्डकी- साउन लागेयता बागलुङमा डेङ्गी संक्रमितको संख्या २४१ पुगेको छ । डेङ्गी संक्रमण तीव्र भएपछि विहीवारदेखि जिल्लामा 'खोज र नष्ट गर' अभियान सुरु गरिएको हो । डेङ्गी फैलाउने लामखुट्टेको वासस्थान नष्ट गरी जीवनचक्र खल्बल्याउन उक्त अभियान सुरु गरिएको गण्डकी प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयका प्रमुख प्रवीण शर्माेले बताए । 'टोल र समुदायस्तरमा डेङ्गीको संक्रमण नियन्त्रणका लागि सचेतना जगाउन अभियान सुरु गरिएका हो,' उनले भने, 'डेङ्गी नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि हरेक व्यक्ति र परिवार जिम्मेवार हुनुपर्छ ।' जनस्वास्थ्य कार्यालयको अगुवाइ तथा बागलुङ नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखालगायत विभिन्न संघसंस्था र नागरिक समूहको संयुक्त पहलमा उक्त अभियान सञ्चालन हुने जनाइएको छ । डेङ्गी सार्ने 'एन्डिस एन्जिप्टाइ' जातको पोथी लामखुट्टे जमेको सफा पानीमा बस्ने हुँदा घर, कार्यालय र सार्वजनिकस्थलमा पानी जम्न दिनु नहुने प्रमुख शर्माको भनाइ छ ।

डेङ्गीको भाइरस फैलाउने लामखुट्टे खाल्डाखुल्डी, पुराना टायर, भाँडोकुँडा, ड्रम आदिमा

जम्मा भएको सफा पानीमा बस्ने हुँदा तिनलाई खाली गर्नुपर्ने जनस्वास्थ्य प्रमुख शर्माेले बताए । डेङ्गी संक्रमण नियन्त्रणका लागि स्थानीय समुदायकै बढी भूमिका हुने उनको भनाइ छ ।

डेङ्गीको संक्रमणबाट जोगिन विशेष सावधानी अपनाउन चिकित्सकको सुझाव छ । संक्रमण जटिल बनेर मानिसको मृत्युसमेत हुनसक्ने भएकाले उक्त रोग सार्ने लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्नु डेङ्गीबाट बच्ने उत्तम उपाय भएको उनीहरूको भनाइ छ ।

डेङ्गी संक्रमणपछि वान्ता भइरहने, नाकबाट रगत आउने, कालो दिसा हुने, थकानजस्ता लक्षण देखिए चिकित्सकको विशेष निगरानीमा उपचार गर्नुपर्ने प्रमुख शर्माेले

बताए । डेङ्गी भएमा आराम गर्ने, पानीलगायत भोलिलो प्रशस्त पदार्थ पिउने र जथाभावी औषधि सेवन गर्न नहुने प्रमुख चिकित्सक बताउँछन् ।

असारदेखि कात्तिकसम्म डेङ्गीको संक्रमण बढी फैलने गर्छ । समयमा जोखिम न्यूनीकरण र नियन्त्रण गर्न नसके डेङ्गीले महामारीको रूप लिनसक्ने शर्माेले बताए । 'चार प्रकारको भाइरसबाट मानिसमा डेङ्गी संक्रमण हुने गरेको छ । डेङ्गी सार्ने 'एन्डिस एन्जिप्टाइ' जातको लामखुट्टेले जवमा भएको सफा पानीमा फूल पार्ने र लार्भा जन्माउने गर्छ । यो लामखुट्टेले दिनमामात्र टोकने भएकाले आवश्यक सतर्कता अपनाउन जरुरी छ,' उनले भने । *रासस*

प्रभाव दैनिक

National Daily

अर्थ बजार

विद्युत् व्यापार विभागा-आइपिपी सम्झौता

ग्यास कम्पनी र डिपोमा उद्योगमन्त्रीको अनुगमन

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- काठमाडौं उपत्यकासहित देशका विभिन्न स्थानमा खाना पकाउने ग्यासको विक्री वितरणमा देखिएको समस्या तत्काल समाधान गर्न सरकारले उद्योग तथा डिपोको अनुगमनमलाई तीव्र बनाएको छ ।

साविकभन्दा बढी परिमाणमा ग्यास आयात भइरहेको नेपाल आयल निगमको दाबीबीच सहजै ग्यास नपाएको भन्ने सर्वसाधारणको गुनासो शीघ्र सम्बोधन गर्न उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री गौरीकुमारीले शनिवार काठमाडौंमा रहेका ग्यास उद्योग र डिपोको अनुगमन गरिन् ।

मन्त्री यादवले बालाजुस्थित नेपाल ग्यास उद्योग पुरेग ग्यासको आयात, बोर्टलिङ र विक्री वितरणको तथ्यांकबारे जानकारी लिइन् । उद्योगको निरीक्षणपछि उनी निगमको टेकुस्थित कार्यालय पसिरसरमा रहेको डिपोमा

पुरेग अनुगमन गरेको मन्त्री यादवको स्वकीय सचिवालयले जनाएको छ ।

त्यसक्रममा उद्योग मन्त्रीले विद्यार्थी, मजदुर तथा अष्टयारामा परेका नागरिकलाई प्राथमिकता दिएर ग्यास विक्री गर्न निर्देशन दिएको थिइन् । ग्यास अभाव देखिएपछि निगमको निर्देशनमा यही साउन १६ गतेदेखि नेपाल, एचपी, एभरेष्ट, सुगम र श्रीराम ग्यास उद्योगले टेकुबाट ग्यासको विक्री वितरण गरिरहेका छन् ।

उपभोक्ताको गुनासो सम्बोधन गर्न निगमले 'क्विक रेस्पन्स टिम' गठन गरेर ग्यासको विक्री वितरणलाई सहज बनाइरहेको छ । उपत्यकामा मात्रै एक दिनमा करिब ४० हजार सिलिन्डर ग्यास विक्री भइरहेको निगमले जनाएको छ । निगमको एलपी ग्यास विभागका निर्देशक वित्तितमणि उपाध्यायले ग्यासको आयात नियमित भइरहेको जनाउँदै आगामी दिनमा आयातको परिणाम बृद्धि गर्ने प्रयास भइरहेको बताए ।

रूपन्देहीमा ग्यासको समस्या सहज

दामोदर खनाल

रूपन्देही - रूपन्देहीमा केही दिनदेखि कृतिम रूपमा असहज बनेको खाना पकाउने एलपी ग्यासको समस्या सहज बन्दै गएको छ ।

रूपन्देहीमा रहेका विभिन्न ग्यास उद्योगबाट बजारमा ग्यास पठाउन थालेपछि रूपन्देहीमा ग्यास आपूर्ति सहज हुन थालेको हो । रूपन्देहीको पत्थर डाँडामा रहेको सिद्धार्थ ग्यास उद्योगले शुक्रवार मात्र करिब ३ हजार सिलिन्डर ग्यास रूपन्देहीका आफ्ना ग्यास विक्रेताकोमा पठाएको छ ।

सिद्धार्थ ग्यास उद्योग प्रा लि का म्यानेजर सुशील नेपालले ३ दिनमा करिब ७ हजार ५ सय फुल सिलिण्डर ग्यास उपभोक्ताका लागि पठाएको जानकारी दिए । उनले शुक्रवार मात्र करिब ३ हजार फुल सिलिन्डर ग्यास वितरण गरिएको बताउँदै भने शनिवार

कम्पनी बन्द रहेको थियो भने आइतबार पुनः ग्यास वितरण कार्य जारी रहने छ ।

ग्यास विक्रेताहरू पनि बजारमा भनेजस्तो ग्यासको अभाव नरहेको बताउँछन् । वृटवल बौरहवालगायत ग्रामिण क्षेत्रका बजारमा समेत डिलरहरूमार्फत ग्यास वितरण भएको म्यानेजर नेपालले बताए ।

रूपन्देहीमा सिद्धार्थ ग्यासको अलावा त्रिशूल, पञ्चबुद्ध, स्वस्तिकलगायत कम्पनिका गरि शुक्रवार मात्र करिब ८ हजारभन्दा बढि ग्यास सिलिण्डर ग्यास उद्योगले आफ्ना ग्यास डिलर मार्फत बजारमा पठाएको एक ग्यास व्यवसायीले जानकारी दिए । जसका कारण रूपन्देहीका बजारमा ग्यासको आपूर्ति सहज बन्दै गएको छ । उता प्रशासन र स्थानिय निकायले पनि बजारमा ग्यासको समस्या भएको भन्दै आपूर्ति सहज गराउन भन्दै केही दिनदेखि अनुगमन कार्यलाई जारी राखेको छ ।

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- विद्युत् व्यापार विभाग र स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरू (आइपिपी)बीच भएको सहमति कार्यान्वयन गर्दा नेपाल विद्युत् प्राधिकरणलाई एक अर्ब रूपैयाँभन्दा बढी आर्थिक दायित्व सिर्जना हुने जोखिम देखिएको छ ।

प्रसारण लाइन तथा सम्बन्धित सबस्टेसन पूर्णरूपमा निर्माण सम्पन्न नभइसकेको अवस्थामा विद्युत् व्यापार विभागले आइपीपीसँगको पूर्वसहमति तथा प्रतिवद्धताअनुसार प्रसारण संरचना निर्माण सम्पन्न भएको भन्दै वैकल्पिक विद्युत् प्रवाह व्यवस्था अन्त्य गर्ने प्रक्रिया अघि बढाएपछि प्राधिकरणमाथि ठूलो आर्थिक दायित्व सिर्जना हुने जोखिम देखिएको हो । विभागले आइपीपीको प्रतिवद्धता र यसअघि भएका सहमतिअनुसार प्रसारण लाइन निर्माण सम्पन्न नभई सम्झौता अघि बढाएको र उक्त निर्णय प्राधिकरणले कार्यान्वयनमा ल्याएपछि संस्थामाथि थप आर्थिक दायित्व पर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ ।

गत असार २६ गते विद्युत् व्यापार विभाग र आइपीपीबीच भएको सहमतिका आधारमा विभागले प्राधिकरणलाई कार्यान्वयनका लागि अनुरोध गरेको थियो । विभागको अनुरोधपछि कामु कार्यकारी निर्देशक दीर्घायकुमार श्रेष्ठले उक्त निर्णय कार्यान्वयन गर्न प्रणाली सञ्चालन विभागलाई तोक आदेश दिएको थिए ।

उक्त समयमा मार्किचोक-भरतपुर खण्डको २२० केभी प्रसारण लाइनको एउटा सर्किट मात्र निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा आएको थियो । मार्किचोक-उदीपुर खण्डको प्रसारण लाइन तथा सम्बन्धित सबस्टेसन निर्माणसमेत पूर्णरूपमा सम्पन्न नभएको अवस्थामा वैकल्पिक व्यवस्था अन्त्य गर्ने निर्णय गरिएको भन्दै प्राधिकरणभित्र प्रश्न उठेको छ ।

विद्युत् व्यापार विभागका निर्देशक थर्कवहादुर थापाले भने मार्किचोकदेखि

भरतपुरसम्म ऊर्जा प्रवाह भइरहेको र उक्त लाइनबाट करिब ९० प्रतिशत ऊर्जा प्रवाह भइरहेको बताए । 'सो लाइनबाट ९० प्रतिशत ऊर्जा प्रवाह भइरहेको छ । २२० केभी लाइन सञ्चालन गर्दा समस्या छैन,' उनले भने ।

प्राधिकरणले मर्स्याङ्दी, दोदी तथा त्रिशुली कोरिडोरका आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत् प्रसारण संरचना अभावका कारण पूर्णरूपमा प्रवाह गर्न नसकेको अवस्था आएपछि यसअघि 'क्रन्टिन्जेन्सी प्लान'अन्तर्गत वैकल्पिक व्यवस्थामार्फत विद्युत् खरिद गर्दै आएको थियो । उक्त व्यवस्थामा दुवै पक्षलाई क्षतिपूर्ति नलान्ने गरी सम्भव भएसम्म उत्पादित विद्युत् प्रवाह गर्न व्यवस्था गरिएको थियो ।

विद्युत् खरिद-विक्री सम्झौताअनुसार प्रसारण संरचना उपलब्ध नभएमा प्राधिकरणले क्षतिपूर्ति ब्यहोर्नुपर्ने अवस्था रहे पनि वैकल्पिक व्यवस्थाका कारण त्यस्तो दायित्वबाट प्राधिकरण जोगिंदै आएको थियो । तर उक्त व्यवस्था अन्त्य गरी सम्झौताबमोजिम पूर्ण क्षमतामा विद्युत् प्रवाह गर्न नसकिएको अवस्थामा 'टेक अर पे' तथा क्षतिपूर्तिको दायित्व सिर्जना हुन्छ ।

प्राधिकरणका अनुसार मर्स्याङ्दी, दोदी तथा त्रिशुली कोरिडोरमा हाल सुपर दोर्दी ५४ मेगावाट, न्यादी ३० मेगावाट, दोदी खोला २७ मेगावाट, अपर दोर्दी 'ए' २५ मेगावाट, दोर्दी खोला-१ १२ मेगावाट, सुपर चेपे ९.०५ मेगावाट, चेपे खोला ८.६२ मेगावाट, हिदी खोला ६.८२ मेगावाट र सान्जेन खोला ७८ मेगावाटका आयोजना सञ्चालनमा छन् ।

प्रसारण संरचना निर्माण सम्पन्न नभएको अवस्थामा वैकल्पिक व्यवस्था अन्त्य गरिएमा वर्षायामामा मात्र पनि प्राधिकरणमाथि मासिक करोडौं रूपैयाँ बराबरको क्षतिपूर्ति दायित्व सिर्जना हुन्छ । आयोजनाबाट हुने विद्युत् पूर्ण क्षमतामा प्रवाह हुन नसक्दा सम्झौताका प्रावधानका आधारमा प्राधिकरणको कूल सम्भावित दायित्व रु एक अर्बभन्दा बढी पुग्न सक्छ ।

रासायनिक मल वितरण गरिँदै

जनकपुरधाम (प्रस)- कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेड, धनुषाले दोस्रो चरणमा नियमित कोटाको रासायनिक मल वितरण सुरु गरेको छ । धनुषा र महोत्तरीमा धान रोपाईँ अन्तिम चरणमा पुगेका बेला सो कार्यालयले नियमित कोटाको डिएपी र युरिया मलको वितरण सुरु गरेको हो ।

मधेश प्रदेश भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयको यही साउन ११ गते निर्णयअनुसार धनुषाका लागि ९७९ मेट्रिक

टन डिएपी र ९२६ मेट्रिक टन युरिया तथा महोत्तरीका लागि ९३१ मेट्रिक टन डिएपी र ८८० मेट्रिक टन युरिया वितरण सुरु गरिएको कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेड जनकपुरधामका सूचना अधिकारी बेचन साहले जानकारी दिए । साहका अनुसार कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेडको वीरगञ्जस्थित प्रादेशिक कार्यालयबाट मल ढुवानी भएसँगै जिल्लामा स्थानीय तहहरूको सिफारिसअनुसार मलको वितरण सुरु गरिएको हो ।

दशमलव १५ प्रतिशतको वृद्धि दर्ता भएको छ । आव २०८१/८२ को असारसम्म रु २५ अर्ब २५ करोड ५४ लाख ४४ हजारको वस्तु निर्यात भएकामा आव २०८२/०८३ मा रु एक अर्ब चार करोड ८९ लाख ३९ हजारले बढेर रु २६ अर्ब ३० करोड ४३ लाख ८३ हजार पुगेको छ । आयात र निर्यात दुवैमा वृद्धि भएसँगै कूल वैदेशिक व्यापार १६ दशमलव ५७ प्रतिशतले बढेर रु ८८ अर्ब ९९ करोड १८ लाख १० हजार पुगेको छ । अघिल्लो आवको सोही अवधिमा कूल वैदेशिक व्यापार रु ७६ अर्ब ३४ करोड १९ लाख ५३ हजार रहेको थियो ।

पूर्वी नाकाबाट हुने कूल व्यापारमा आयातको वर्चस्व भन्नु बढेको छ । आयात-निर्यात अनुपातको हिसाब गर्दा आव २०८१/८२ मा रु एकको निर्यात गर्दा रु दुई दशमलव शून्य दुईको आयात हुने गरेकामा गत आवमा अनुपात बढेर रु दुई दशमलव ३८ पुगेको छ ।

कूल व्यापारमा निर्यातको हिस्सा ३३ दशमलव शून्य आठ प्रतिशतबाट घटेर २९ दशमलव ५६ प्रतिशतमा सीमित भएको छ भने आयातको हिस्सा ६६ दशमलव ९२ प्रतिशतबाट बढेर ७० दशमलव ४४ प्रतिशत पुगेको छ ।

४८ करोड राजस्व संकलन

प्रभाव संवाददाता

जुम्ला- आन्तरिक राजस्व कार्यालय जुम्लाले गत आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा रु ४८ करोड एक लाख २२ हजार राजस्व संकलन गरेको छ ।

कार्यालयले उक्त आवमा रु ६४ करोड ४८ लाख ७४ हजार राजस्व संकलन गर्ने लक्ष्य लिएकामा लक्ष्यको ७४ दशमलव ४५ प्रतिशत प्रगति हासिल गरेको आन्तरिक राजस्व कार्यालय जुम्लाका प्रमुख कर अधिकृत प्रभात घिमिरेले जानकारी दिए ।

राजस्व संकलनका विभिन्न शीर्षकमध्ये आयकरतर्फ रु ३५ करोड ८१ लाख ५२ हजार, मूल्य अभिवृद्धि कर (मु.अ.कर) तर्फ रु नौ करोड ८८ लाख ५८ हजार र अन्यतर्फ रु एक करोड ४३ लाख तीन हजार राजस्व संकलन भएको प्रमुख कर अधिकृत घिमिरेले बताए ।

करदाता शिक्षालाई थप प्रभावकारी बनाउन निर्माण व्यवसायीलगायत ठूला तथा साना व्यवसायीलाई प्राथमिकता दिई करदाता सेवासम्बन्धी कार्य सञ्चालन हुँदै आएको उनले बताए । कर

व्यवस्था अन्त्य गरिएको भन्दै प्राधिकरणका प्राविधिकले असहमति जनाएका थिए ।

विद्युत् प्रणाली सञ्चालन विभाग (एलडिसी) ले समेत दोर्दी तथा मर्स्याङ्दी करिडोरका कुन-कुन आयोजनाको वैकल्पिक व्यवस्था कहिलेदेखि अन्त्य हुने र 'टेक अर पे' प्रावधान कहिलेदेखि लागू हुने हो भनी विद्युत् व्यापार विभागसँग जानकारी मागेको थियो । विभागले विद्युत् खरिद-विक्री सम्झौता संशोधन भएपछि मात्र 'टेक अर पे' प्रावधान लागू हुने जवाफ दिएको थियो ।

तर त्यसपछि विभागले आइपीपीसँग कार्यकारी निर्देशकसहित बैठक गरी वैकल्पिक व्यवस्था अन्त्य गरिएकाले सोको कार्यान्वयन हुनुपर्ने बताएको थियो । बैठकमा एलडिसीका प्रतिनिधिले प्रसारण लाइन पूर्णरूपमा निर्माण नभएको, एउटा मात्र सर्किट सञ्चालनमा आएको तथा मार्किचोक-उदीपुर खण्डमा प्रसारण लाइन र सबस्टेसन निर्माण बाँकी रहेकाले वैकल्पिक व्यवस्था तत्काल अन्त्य गर्न नसकिने धारणा राखेका थिए ।

विभाग र आइपीपीबीच भएको सहमतिलाई प्राधिकरणको हित, प्राविधिक अवस्था र विद्यमान विद्युत् खरिद-विक्री सम्झौतासँग मिलाउन गरेर मात्र कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवाज प्राधिकरणभित्र उठेको छ । प्रसारण संरचना निर्माण सम्पन्न नभई वैकल्पिक व्यवस्था अन्त्य गर्दा प्राधिकरणले विद्युत् प्रवाह गर्न नसके पनि सम्झौताबमोजिम भुक्तानी वा क्षतिपूर्ति गर्नुपर्ने अवस्था आउनसक्ने भएकाले निर्णयको आर्थिक प्रभावबारे पुनरावलोकन आवश्यक रहेको कर्मचारीहरूको भनाइ छ ।

यस विषयमा विद्युत् व्यापार विभाग र कामु कार्यकारी निर्देशकबाट भएको निर्णयका कारण प्राधिकरणलाई ठूलो आर्थिक दायित्व पर्नसक्ने देखिए पनि विद्युत्को यकिन रकम सम्बन्धित आयोजनाको विद्युत् खरिद-विक्री सम्झौता, वास्तविक विद्युत् प्रवाह, प्रसारण संरचनाको क्षमता र वैकल्पिक व्यवस्था अन्त्य भएको मितिका आधारमा निर्धारण हुन्छ ।

कानुनबमोजिम लक्षित राजस्व संकलन गर्ने, कर परीक्षण तथा अनुसन्धान गरी कर कानुनको परिपालना गराउने तथा अन्तःशुल्कसम्बन्धी कार्यसमेत सञ्चालन भइरहेको उनको भनाइ छ ।

कार्यालयले गत आवको वैशाखदेखि असारसम्म ७४ पटक बजार अनुगमन गरेको जनाएको छ । यस अवधिमा सातवटा अग्रिम करकट्टी परीक्षण, एकवटा पूर्ण कर परीक्षण, २० वटा द्रुत कर परीक्षण, १९ वटा संकलन भ्रमण र पाँच पटक करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको कार्यालयले जनाएको छ ।

चालु आवमा आयकर संकलन अघिल्लो आवको तुलनामा केही वृद्धि भए पनि मूल्य अभिवृद्धि कर संकलनमा भने कमी आएको कार्यालयले जनाएको छ । व्यापार-व्यवसायमा आएको मन्दी तथा विकास निर्माणका कार्य गर्ने सरकारी निकायमा भएको कम पुँजीगत खर्चलगायत कारणले मुअकर संकलनमा कमी आएको कार्यालयको भनाइ छ । कार्यालयका अनुसार हालसम्म मुअ करतर्फ एक हजार ७५०, आयकरतर्फ १७ हजार ८४ र अन्तःशुल्कतर्फ ५६५ करदाता दर्ता भएका छन् ।

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhabinline.com

www.facebook.com/Prabhabinline

प्रभाव दैनिक